

Τροπικά είδη ξύλου - Sapele

Συνεχίζοντας την αναφορά μας στα τροπικά είδη, σας παρουσιάζουμε το Sapele ένα είδος που χρησιμοποιείται ευρέως στην παραγωγή διακοσμητικού καπλαμά.

Των Σάρας Περιστεράκη και Δρ. Γεωργίου Μαντάνη

ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ:

Entandrophragma cylindricum

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Meliaceae

ΚΟΙΝΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ:

Aboudikro, Penkwa, Assi, Sapele, Assie sapelli, Sapele mahogany, Sapeli

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ: Το τροπικό είδος Sapele ευδοκίμει σε όλη την τροπική Αφρική και στις περιοχές της Ακτής Ελέφαντοστού μέχρι την Αγκόλα και την Ουγκάντα, ανατολικά του Ζαΐρ, καθώς και στην Κεντρική και Νότια Αφρική.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΝΤΡΟΥ: Το Sapele ως δέντρο φτάνει σε ύψος τα 45 m με διάμετρο κορμού 120 έως 180 cm. Οι κορμοί είναι συνήθως ευθείς και κυλινδρικοί με μήκος 24 έως 30 m. Η έκκριση κόμμεος είναι ένα φυσικό χαρακτηριστικό του Sapele.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ

ΧΡΩΜΑ ΞΥΛΟΥ: Το σομφό ξύλο είναι γκριζο-ρόδινο ή κρεμ στο χρώμα. Το εγκάρδιο είναι ρόδινο όταν κόβεται αλληλά μετατρέπεται σε ένα κόκκινο-καφέ ή πορφυρό καφετί χρώμα μετά από την έκθεσή του στον ήλιο.

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ: Έχει μέτρια πυκνότητα που κυμαίνεται από 0,50 ως 0,67 g/cm³.

ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΑ: Το ξύλο είναι μέτρια σκληρό.

ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ: Το ξύλο Sapele έχει μέτρια διαστασιακή σταθερότητα και παρουσιάζει μια μέση κινητικότητα της υγρασίας μετά την κατασκευή.

ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Το εγκάρδιο ξύλο είναι "μέτρια ανθεκτικό" από άποψη φυσικής διάρκειας. Το ξύλο Sapele είναι ευά-

λωτο στις επιθέσεις ξυλοφάγων εντόμων και θαλάσσιων μικροοργανισμών. Το σομφό ξύλο είναι αρκετά ανθεκτικό στους τερμίτες της Αφρικής.

ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ: Είναι εύκολο στη μηχανική κατεργασία και επεξεργάζεται καλά με όλα τα εργαλεία χειρός. Η κοπή γενικά γίνεται χωρίς δυσκολίες και αμβλύνει ελάχιστα τα κοπτικά μέσα. Καρφώνεται και βιδώνεται εύκολα και συγκρατεί καλά τις βίδες και τα καρφιά. Έχει την τάση να σκίζεται και το πλάνισμά του είναι δύσκολο, οπότε χρειάζεται προσοχή. Ανταποκρίνεται, επίσης, πολύ καλά στο κόλλημα παρά την έκκριση κόμμεος. Επίσης, οι διαδικασίες της χάραξης και του τονέματος διεκπεραιώνονται άνετα, ενώ στο βάψιμο και το φινιρίσμα η ανταπόκρισή του είναι καλή.

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ-ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ: Το ξύλο έχει καλή αντοχή σε κάμψη, σε

κρούση και σε θλίψη. Οι περισσότερες από τις ιδιότητές του είναι ίδιες με εκείνες της οξιάς. Δεν λικιάζει εύκολα, εκτός αν έρθει σε επαφή με σίδηρο. Έχει χαρακτηριστική μυρωδιά. Ορισμένοι κορμοί με κυματοειδή υφή παράγουν καπλαμά με πολύ υψηλή διακοσμητική αξία.

ΧΡΗΣΕΙΣ: Το Sapele χρησιμοποιείται ευρέως στην παρασκευή διακοσμητικών καπλαμάδων, καθώς, επίσης και σε ξυλπενδύσεις και αντικολητή. **Ε**

Η κ. Σάρα Περιστεράκη είναι πτυχιούχος του Τμήματος Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου του ΤΕΙ Λάρισας (Παράρτημα Καρδίτσας). Ο Δρ. Γεώργιος Μαντάνης είναι Καθηγητής, Υπεύθυνος του Εργαστηρίου Τεχνολογίας Ξύλου του ίδιου Τμήματος (www.teilar.gr/~mantanis).